

EUROPE DIRECT

Lučenec

XI. ročník Júl 2023

Júl

*Elektronický
informačný*

BULLETIN

¡HOLA ESPAÑA!

Od 01.07. predsedá Španielsko Rade EÚ až do konca roka 2023.

Priority španielskeho predsedníctva:

- Reindustrializácia EÚ a zabezpečenie jej otvorenej strategickej autonómie

- Pokročiť v ekologickom prechode a prispôbení sa životnému prostrediu

- Podpora sociálnej a hospodárskej spravodlivosti
- Posilnenie európskej jednoty

Španielsko

Počet obyvateľov 47 415 750

Rozloha 505 970 km²

HDP na obyvateľa 25 498 €

Desierto de Tabernas je **jedinou prirodzene vytvorenou púšťou v EÚ**

Reštaurácia Botín v Madride bola založená v roku 1725 a je **najstaršou nepretržite fungujúcou reštauráciou** na svete.

Španielsko má najdlhšiu prevádzkovanú **vysokorýchlostnú železničnú sieť** v Európe (viac ako 4 000 km).

Španielsko je **svetovým lídrom** v počte darovaných orgánov na obyvateľa.

Zdroj: Eurostat; Instituto Nacional de Estadística (HDP na obyvateľa 2021)

AKTIVITY ED LUČENEC

Mesto Lučenec v spolupráci s centrom Europe Direct Lučenec vyhlásili fotografickú súťaž „**My sme EÚ**“. Cieľom súťaže bolo podnietiť širokú verejnosť, aby prostredníctvom fotografie vyjadrili svoj názor na aktuálne témy, ktoré rezonujú v EÚ ako napr. budúcnosť EÚ, sloboda, mier, rešpektovanie

európskych hodnôt, ekológia a digitalizácia spoločnosti a tiež podporiť diskusiu a dialóg na tému EÚ v budúcnosti. Súťaž bola organizovaná v rámci inštitucionálnej kampane „**You are Europe**“ a nadväzuje na opatrenia prijaté v nadväznosti na Konferenciu o budúcnosti Európy.

Každý účastník sa mohol zapojiť do súťaže len s jednou vlastnou fotografiou, ktorú vlastnoručne zhotovil, vo veľkosti max. 2 MB, ktorú zaslal elektronicky spolu s názvom fotky, svojimi údajmi na našu e-mailovú adresu: europedirect@lucenec.sk do **31.07.2023**.

FOTOSÚŤAŽ MY SME EÚ

NOVINKY Z EÚ

STRATÉGIA PRE WEB 4.0 A VIRTUÁLNE SVETY

Komisia prijala novú stratégiu pre web 4.0 a virtuálne svety, ktorá má viesť ďalšiu technologickú transformáciu a zaistiť otvorené, zabezpečené, dôveryhodné, spravodlivé a inkluzívne digitálne prostredie pre občanov, podniky a verejné správy EÚ. Marcový hospodársky výhľad EÚ po roku 2030 uvádza digitalizáciu ako jeden z hlavných pilierov a web 4.0 ako významnú technologickú transformáciu,

ktorá prinesie plynulo prepojený inteligentný svet vtahujúci používateľov. Veľkosť globálneho trhu virtuálnych svetov podľa očakávaní vzrastie z 27 miliárd eur v roku 2022 na vyše 800 miliárd eur do roku 2030. Cieľom novej stratégie je vytvoriť web 4.0 a virtuálne svety, ktoré budú odrážať hodnoty a zásady EÚ, plne rešpektovať práva ľudí a umožňovať európskym podnikom prosperitu.

EURÓPSKA PEŇAŽENKA DIGITÁLNEJ IDENTITY

Komisia víta predbežnú politickú dohodu Európskeho parlamentu a Rady EÚ o kľúčových prvkoch návrhu európskeho právneho rámca digitálnej identity. Ústredným inovačným prvkom tohto rámca je osobná digitálna peňaženka v podobe bezpečnej a praktickej mobilnej aplikácie. Umožní všetkým občanom EÚ, obyvateľom a podnikom dôveryhodný prístup k verejným a súkromným online službám v celej Európe. Komisia už investuje 46 milió-

nov eur z programu Digitálna Európa do štyroch rozsiahlych pilotných projektov s cieľom otestovať európsku peňaženku digitálnej

identity v rôznych prípadoch každodenného používania vrátane mobilného vodičského preukazu, elektronického zdravotníctva, platieb,

ako aj vzdelávania a odborných kvalifikácií. Pilotné projekty sa začali 1. apríla 2023 a prispievajú k zlepšeniu technických špecifikácií peňaženky.

106 MILIÓNOV EUR NA 18 NOVÝCH PROJEKTOV MISIE EÚ „OCHRANA NAŠICH OCEÁNOV A VÔD“

Komisia oznámila 18 nových projektov, ktoré získajú viac ako 106 miliónov eur ako príspevok na misiu EÚ „Obnova našich oceánov a vôd“. Na projektoch sa zúčastňuje viac ako 370 príjemcov z 36 krajín vrátane MSP, výskumných inštitúcií, miestnych orgánov, škôl a podnikov. Budú zohrávať kľúčovú úlohu

pri dosahovaní klimatickej neutrality a obnove prírody prostredníctvom ochrany a obnovy biodiverzity vo vodách, znižovania znečistenia, podpory udržateľného modrého hospodárstva a rozvoja európskeho digitálneho partnerstva v oceáne. Do projektov sú zapojené všetky členské štáty EÚ, a to prostrední-

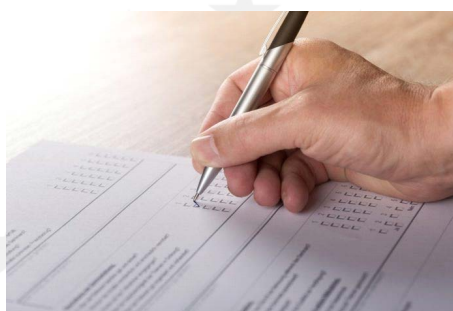

ctvom opatrení z Baltského a Severného mora, cez rieku Dunaj, Stredozemné more a cez Atlantik.

EUROBAROMETER: EURÓPANIA PODPORUJÚ ENERGETICKÚ POLITIKU A REAKCIU EÚ NA RUSKÚ INVÁZIU NA UKRAJINU

Z najnovšieho štandardného prieskumu Eurobarometra, ktorý sa uskutočnil v júni 2023, vyplýva že občania EÚ naďalej drvivou väčšinou podporujú energetickú transformáciu a očakávajú rozsiahle investície do obnoviteľných zdrojov energie. Naďalej vo veľkej miere schvalujú opatrenia, ktoré EÚ prijala na podporu Ukrajiny a ukrajinského ľudu. Takisto podporujú silnejšiu spoluprácu EÚ v oblasti obrany a zvýšené výdavky na obranu. Hoci inflácia naďalej vyvoláva veľké obavy, vnímanie hospodárskej situácie a hospodárske očakávania sa zlepšujú. Väčšina Európanov sa domnieva, že nástroj NextGenerationEU – plán obnovy EÚ vo výške 800 miliárd EUR – môže byť účinným prostriedkom na riešenie súčasných hospodárskych výziev.

- Viac ako osem z desiatich občanov EÚ si myslí, že EÚ by mala masívne investovať do obnoviteľných zdrojov energie, ako je veterná a slnečná energia (85 %), a že zvýšenie energetickej efektívnosti budov, dopravy a tovaru zníži našu závislosť od výrobcov energie z krajín mimo EÚ (82 %).
- 80 % domnieva, že členské štáty EÚ by mali nakupovať energiu z iných krajín spoločne, aby do-

siahli lepšiu cenu.

- 81 % respondentov súhlasí s tým, že zníženie dovozu ropy a zemného plynu a investovanie do energie z obnoviteľných zdrojov je dôležité pre našu celkovú bezpečnosť.
- 82 % tvrdí, že EÚ by mala čo najskôr znížiť svoju závislosť od ruských zdrojov energie.
- 88 % občanov EÚ podporuje poskytovanie humanitárnej pomoci ľuďom zasiahnutým vojnou.
- 86 % podporuje prijímanie ľudí utekajúcich pred vojnou do EÚ.
- 75 % schvaľuje finančnú podporu Ukrajine.
- 72 % podporuje hospodárske sankcie voči ruskej vláde, spoločnostiam a jednotlivcom.
- 66 % súhlasí so zákazom vysielania štátom vlastnených médií, ako sú Sputnik a Russia Today, v EÚ.
- 64 % podporuje financovanie nákupu a dodávok vojenského vy-

bavenia Ukrajine a 64 % zároveň súhlasí s tým, aby EÚ udelila Ukrajine štatút kandidátskej krajiny EÚ.

- 56 % respondentov je spokojných s reakciou EÚ na ruskú inváziu na Ukrajinu a 54 % je spokojných s reakciou ich národnej vlády.
- 77 % Európanov podporuje spoločnú obrannú a bezpečnostnú politiku a 80 % si myslí, že spolupráca v oblasti obrany na úrovni EÚ by sa mala zintenzívniť.
- 77 % sa domnieva, že nákup vojenského vybavenia členskými štátmi by sa mal lepšie koordinovať a 69 % by chcelo, aby EÚ posilnila svoju kapacitu na výrobu vojenského vybavenia.
- 77 % súhlasí s tým, že EÚ by mala budovať partnerstvá s krajinami mimo EÚ s cieľom investovať do udržateľnej infraštruktúry a prepojiť ľudí a krajiny na celom svete.
- Úroveň dôvery v Európsku úniu sa vo väčšine kandidátskych krajín od zimy 2022 – 2023 výrazne zvýšila.
- 45 % respondentov sa domnieva, že stav európskeho hospodárstva je dobrý (+ 5 percentuálnych bodov od januára – februára).
- 55 % Európanov myslí, že plán obnovy EÚ v hodnote 800 miliárd

eur (nástroj NextGenerationEU) môže byť účinným opatrením na riešenie súčasných hospodárskych výziev.

- V eurozóne je podpora jednotnej meny naďalej veľmi vysoká (78 %), zatiaľ čo v prípade EÚ ako celku je mierne nižšia (71 %).
- 27 % Európanov si myslí, že rastúce ceny, inflácia a životné náklady sú jedným z dvoch najdôležitejších problémov, ktorým EÚ v súčasnosti čelí. Na druhom mieste je medzinárodná situácia (25 %), nasleduje prisťahovalectvo (24 %) a „životné prostredie a zmena klímy (22 %).
- 47 % obyvateľstva EÚ má tendenciu dôverovať EÚ, zatiaľ čo 32 % má tendenciu dôverovať národným vládam. Tendenciu nedôverovať EÚ má 45 % respondentov.
- 45 % občanov EÚ vníma EÚ pozitívne, 18 % ju vníma negatívne

a 37 % ju vníma neutrálne. Vo všetkých členských štátoch prevažuje pozitívne vnímanie nad negatívnym vnímaním.

- 63 % respondentov v EÚ tvrdí, že sú optimistickí, pokiaľ ide o budúcnosť EÚ.

Ako to vidia slovenskí respondenti:

- 36 % Slovákov myslí, že medzinárodná situácia je najdôležitejším problémom, ktorému EÚ v súčasnosti čelí. Nasledujú rastúce ceny, inflácia a životné náklady (25 %) a dodávky energie (22 %).
- 44 % Slovákov dôveruje EÚ. Tendenciu nedôverovať EÚ má 47 % opýtaných.
- Slovenskému parlamentu dôveruje 17 % Slovákov (tendenciu nedôverovať národnému parlamentu vyjadrilo 75 %) a slovenskej vláde 19 % respondentov zo Slovenska (národnej vláde nedô-

veruje 73 %).

- 36 % Slovákov vníma EÚ pozitívne, 30 % ju vníma negatívne a 33 % ju vníma neutrálne.
- Jednotnú európsku menu podporuje 81 % respondentov zo Slovenska.
- 70 % Slovákov podporuje spoločnú obrannú a bezpečnostnú politiku.
- 47 % respondentov zo Slovenska je spokojných s reakciou EÚ na ruskú inváziu na Ukrajinu a 40 % je spokojných s reakciou ich národnej vlády.
- 81 % Slovákov podporuje poskytovanie humanitárnej pomoci ľuďom zasiahnutým vojnou.
- 78 % podporuje prijímanie ľudí utekajúcich pred vojnou do EÚ.
- 57 % tvrdí, že EÚ by mala čo najskôr znížiť svoju závislosť od ruských zdrojov energie.

EUROBAROMETER: VÄČšina EURÓPANOV SI MYSLÍ, ŽE ZELENÁ TRANSFORMÁCIA BY SA MALA ZRÝCHLIŤ

Podľa najnovšieho prieskumu Eurobarometra považuje veľká väčšina Európanov (93 %) zmenu klímy za vážny svetový problém. Vyše polovica zastáva názor, že prechod na zelenú ekonomiku treba zrýchliť (58 %). Zároveň 73 % Európanov súhlasí s tým, že náklady na odstránenie škôd spôsobených zmenou klímy sú oveľa vyššie než investície potrebné na zelenú transformáciu tri štvrtiny (75 %) Európanov súhlasí s tým, že prijatie opatrení v oblasti klímy povedie k inováciám. Takmer deväť z desiatich Európanov (88 %) súhlasí s tým, že emisie skleníkových plynov by sa mali znížiť na minimum. Bezmála deväť z desiatich Európanov (87 %) sa domnieva, že je dôležité, aby EÚ vytýčila ambiciózne ciele v snahe zvýšiť mieru využívania energie z obnoviteľných zdro-

jov, a podobný počet respondentov (85 %) zastáva názor, že je dôležité, aby EÚ podnikla kroky na zlepšenie energetickej efektívnosti, napríklad, aby podnecovala ľudí inštalovať na svojich príbytkoch izoláciu, solárne panely alebo kupovať elektrické vozidlá. Sedem z desiatich respondentov (70 %) sa domnieva, že zníženie dovozu fosílnych palív môže zvýšiť energetickú bezpečnosť a byť pre EÚ ekonomicky výhodné. Veľká väčšina občanov EÚ vo svojom každodennom živote už podniká individuálne kroky na boj proti zmene klímy (93 %) a vedomo prijíma udržateľné rozhodnutia. Hrozbu zmeny klímy európski občania pociťujú aj vo svojich každodenných životoch. V priemere sa vyše tretina (37 %) Európanov cíti vystavená environmentálnym a klimatickým rizikám

a hrozbám. 84 % Európanov sa zhoduje, že riešenie environmentálnych a klimatických problémov by malo byť prioritou pri zlepšovaní verejného zdravia. Na osobitnom prieskume Eurobarometra č. 538 o zmene klímy sa zúčastnilo 26 358 občanov EÚ z rôznych sociálnych a demografických skupín zo všetkých 27 členských štátov EÚ. Prieskum prebiehal od 10. mája do 15. júna 2023.

AKO TO VIDIA SLOVÁCI:

- Zmena klímy je vážnym svetovým problémom pre 91 % opýtaných Slovákov.
- 81 % respondentov zo Slovenska si myslí, že riešenie environmentálnych a klimatických problémov by malo byť prioritou pri zlepšovaní verejného zdravia.
- 71 % Slovákov je presvedčených, že prijatie opatrení v oblasti klímy povedie k inováciám.
- 70 % zastáva názor, že náklady na odstránenie škôd spôsobených zmenou klímy sú oveľa vyššie než

investície potrebné na zelenú transformáciu.

- 63 % sa domnieva, že zníženie dovozu fosílnych palív môže zvýšiť energetickú bezpečnosť a byť pre EÚ ekonomicky výhodné.
- 72 % Slovákov podniklo za posledných šesť mesiacov opatrenia na boj proti zemnej klíme.
- 71 % respondentov sa snaží znížiť množstvo odpadu tým, že ho pravidelne triedi na recykláciu. Zároveň sa 57 % Slovákov usiluje znížiť spotrebu jednorazových predmetov a 40 % nakupuje energeticky úspor-

nejšie nové domáce spotrebiče.

- Osem z desiatich Slovákov (80 %) súhlasí s tým, že emisie skleníkových plynov by sa mali znížiť na minimum.
- 43 % opýtaných si myslí, že treba urýchliť prechod na zelenú ekonomiku.
- 49 % Slovákov hovorí, že sa cítia byť vystavení environmentálnym a klimatickým rizikám a hrozbám (napríklad požiare, záplavy, znečistenie či extrémne poveternostné podmienky).

EUROBAROMETER O VNÍMANÍ KORUPCIE

Výsledky júlového prieskumu Eurobarometra ukázali, že takmer dve tretiny (64 %) Európanov si myslia, že korupcia je neprijateľná. Proti darom a rôznym láskavostiam je 72 % opýtaných, peniaze sú neakceptovateľné pre 83 % Európanov. Od roku 2022 možno pozorovať nárast korupcie vo verejnej správe, o čom svedčí aj fakt, že prevažná väčšina Európanov (70 %) považuje korupciu vo svojej krajine za rozšírenú. Takmer tri štvrtiny (74 %) respondentov verí, že v ich krajine existuje korupcia v národných verejných inštitúciách a 73 % respondentov je naopak presvedčených, že ide o miestne alebo regionálne verejné inštitúcie.

AKO TO VIDIA SLOVÁCI:

- Až 82 % opýtaných (z celkového počtu 1 021 respondentov) na Slovensku verí, že korupcia je rozšíreným problémom a 45 % je presvedčených, že sa jej miera za posledné tri roky celkovo zvýšila.
- Najväčšiu rolu korupcie pripisovali respondenti v zmysle dávania alebo brania úplatkov či zneužívania moci na osobný prospech politickým stranám (59 %), politikom na štátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni (56 %) či úradníkom (44 %).
- Na otázku „Ak by ste chceli niečo od verejnej správy alebo verejného úradu, do akej miery je podľa vás prijateľné darovať peniaze?“ odpovedalo negatívne 73 % opýtaných.
- Viac ako polovica Slovákov (57 %) uviedla, že korupcia neovplyvňuje ich každodenný život, zatiaľ čo 37 % je presvedčených o opak.
- To, že príliš úzke prepojenie medzi podnikaním a politikou vedie ku korupcii, si myslí 81 % slovenských respondentov.

- 70 % opýtaných tvrdí, že prípady korupcie na vysokej úrovni nie sú na Slovensku dostatočne stíhané a 72 % zastáva názor, že protekcionizmus a korupcia sú prekážkou obchodnej súťaže.
- Drvivá väčšina respondentov (89 %) uviedla, že v posledných 12 mesiacoch neboli svedkami korupčného správania, ani nemuseli (okrem oficiálnych poplatkov) dať extra platbu alebo hodnotný dar zdravotnej sestre či lekárovi, prípadne prispieť darom nemocnici, čo potvrdilo 97 % opýtaných.
- Za najdôležitejšie dôvody či prekážky prečo sa ľudia môžu rozhodnúť nenahlásiť prípad korupcie, respondenti uviedli „ťažkosť niečo dokázať“ (47 %), pritom 30 % si myslí, že nahlásení nebudú potrestaní a 28 % verí, že je to z dôvodu nedostatočnej ochrany tých, ktorí sa tak rozhodli urobiť.
- Pri otázke, komu Slováci v prípade nahlásenia korupcie najviac dôverujú, uviedlo 61 % opýtaných políciu a len 24 % justičné orgány SR.

ÚDAJE SATELITU COPERNICUS NAZNAČUJÚ, ŽE JÚL 2023 BUDE NAJTEPLEJŠÍM MESIACOM V HISTÓRII

Po rekordne najteplejšom júni a sérii extrémnych výkyvov počasia vrátane vln horúčav v Európe, Severnej Amerike a Ázii a lesných požiarov v Grécku, Taliansku, či Chorvátsku údaje zo satelitu programu Copernicus ukazujú, že júl je na ceste stať sa najteplejším júlom zaznamenaným v histórii. Dáta ukazujú, že prvé tri týždne júla už prekonal niekoľko teplotných rekordov, ktoré majú dopad na životy ľudí, ako aj na miestne životné prostredie a hospodárstvo. Program Copernicus, ktorý je súčasťou vesmírneho programu EÚ slúžiaceho na pozorovanie Zeme, prevádzkuje šesť tematických služieb zameraných na atmosféru, námorné prostredie, Zem, klimatické zmeny, bezpečnosť a núdzový manažment. Copernicus pomáha aj s krotením požiarov a s reakciou na prírodné katastrofy. Na požia-

danie vypracúva satelitné mapy s cieľom pomôcť vnútroštátnym orgánom lepšie reagovať na lesné požiare, pričom ponúka podrobné informácie z vesmíru. Služba EÚ na riadenie mimoriadnych situácií programu Copernicus (CEMS) vypracúva denne aktualizované

mapy postihnutých oblastí, ktoré možno sledovať online. Program Copernicus koordinuje a riadi Európska komisia a implementuje ho v partnerstve s členskými štátmi, Európskou vesmírnou agentúrou (ESA) a inými.

EURÓPSKE CENY

14. ROČNÍK CENY OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) oficiálne spustil 14. ročník Ceny občianskej spoločnosti. Hlavným účelom ceny je zvýšiť informovanosť o tom, ako sa môže občianska spoločnosť podieľať na budovaní európskej identity a európskeho občianstva takým spôsobom, aby sa posilnili spoločné hodnoty, ktoré sú základom európskej integrácie. Špecifickou témou tohto vydania je „Duševné zdravie“. Cena, ktorá má celkovú hodnotu 50 000 eur a ktorú si môže rozdeliť až päť výhercov, bude odmenou za efektívne, inovatívne a kreatívne nezisko-

vé iniciatívy realizované na území EÚ. Uzávierka prihlášok je 30. septembra 2023. Podrobné informá-

cie o cene, ako aj pravidlá súťaže a formulár žiadosti sú k dispozícii na webovej stránke EHSV.